

UTVIKLINGSFONDET
THE DEVELOPMENT FUND • EL FONDO DE DESARROLLO

Oslo 9. desember 2016.

Til: Klima og Miljødepartement

Sak: Utviklingsfondets Innspill til høringen om klimaloven

Utviklingsfondet mener at klimaloven skal sørge for at klimapolitikken holdes høyt på dagsorden år for år. Den skal gi føringer for hvor store utslipp som kan tillates på kortere sikt for at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. Klimaloven bør også sørge for at Norge blir bedre tilpasset klimaendringer gjennom planlegging og håndtering av klimarisiko.

Styrke ambisjonen: Klimaloven skal ikke bare være en «karbonlov»: vi mener at regjeringens forslag

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forslag-til-klimalov---horing/id2512623/> bør styrkes for at det skal skape en reell kursendring til et lavutslippssamfunn.

Lavutslippssamfunnet må defineres med konkrete og tallfestede klimamål for norske utslipp i henhold til internasjonale forpliktelser for å bidra til at den globale oppvarmingen ikke overstiger mer enn 1,5 grader celsius.

Alle sektorer er med

Alle sektorer må omstilles. Norge skal ha minimale utslipp i et lavutslippssamfunn. Virkeområdet til klimaloven må omfatte utslipp av nasjonale klimagasser i henhold til det som rapporteres inn til FN i tråd med Paris Avtalen.

Karbonbudsjetter og nasjonale handlingsplaner

Det innføres en stortingsmelding om klima med følgende elementer: Stortinget må vedta utslippstak for kortere perioder 12 år fram i tid som i sum gir en realistisk utslippsbane mot de langsiktige klimamålene. Dette følges opp med vedtak for sektorvise utslippsbaner og tiltaksplaner i fireårige handlingsplaner for neste stortingsperiode.

Målet for reduksjon av klimautslipp, tilpasning og håndtering av klimarisiko innenfor Norges grenser bør fastsettes i nasjonale klimahandlingsplaner. Internasjonalt samarbeid, enten gjennom EU eller FNs fleksible mekanismer og dets kvotesystemer kan kunne være et tilleggstiltak, og skal ikke være en hindring for nasjonal omstilling til et lavutslipp samfunn. Utslippsreduksjoner skal i størst mulig grad skje nasjonalt, og ikke gjennom disse internasjonale fleksible mekanismene.

Utviklingsfondet er en selvstendig miljø- og utviklingsorganisasjon.

www.utviklingsfondet.no

Mariboegate 8, 0183 Oslo
T: +47 23 10 96 00 F: +47 23 10 96 01
Kontonr: 1254.20.17412
Org. nr: 971 454 369

UTVIKLINGSFONDET
THE DEVELOPMENT FUND • EL FONDO DE DESARROLLO

Diverse økonomiske virkemidler: prising av klimautslipp er ikke alene nok til å redusere klimautslippene. Det kreves andre økonomiske virkemidler inkludert regulering og fjerning av subsidier til forurensing, samt introduksjon av subsidier til fornybarenergi kilder (s30)

Rapportering

Statsbudsjettet skal gi en total oversikt over klimakonsekvensene av budsjettet målt mot utslippstaket. Dette inkluderer en liste over tiltak med utslippskonsekvens og med en tydelig plassering av ansvar for gjennomføring, som tallfestes i CO2 og i kroner. Regjeringens klimainnsats vurderes i en årlig stortingsdebatt.

Klimaplaner: Planer for utslippsreduksjon og klimatilpasnings bør diskuteres årlig. Et helhetlig risikobilde bør legges frem for årlige diskusjoner om budsjetter for klimatiltak. Behovet for et «klimabudsjettet» bør integreres i budsjettplanlegging fra nasjonalt -til kommune nivå.

Integrering av klimaregnskap i Nasjonale regnskapssystem: for at klima skal bli bedre integrert i annen sektor-politikk og vurderes sammen med indikatorer for nasjonal- økonomien, bør nasjonalregnskapet tilpasses.

Kvalitetssikring

En uavhengig kontrollinstans må vurdere om politikken som gjennomføres er i tråd med de vedtatte målene. Et sterkt faggrunnlag må ligge til grunn for avgjørelsene i klimapolitikken.

Klimaloven

Kapittel I. Formål, virkeområde mv.

§ 1 Formål og virkeområde

Loven skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050.

Loven skal bidra til at staten oppfyller sine internasjonale klimaforpliktelser og herunder,

- a) bidrar til at økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen holdes klart under 2 grader celsius, og at det arbeides for å begrense den til 1,5 grader,
- b) gjennomfører og rapporterer trinnvise reduksjoner i nasjonale utslipp i samsvar med Norges forpliktelser under FNs klimakonvensjon.

Loven skal også fremme åpenhet og offentlig debatt om status, retning og framdrift i dette arbeidet.

Loven omfatter de klimagasser og kilder til utslipp og opptak som omfattes av FNs Klimakonvensjon.

Kapittel II. Almennelige bestemmelser om klima

§ 5 Klimamål for 2050

Målet er at Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050.

§ 6 Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Offentlige beslutninger som medfører utslipp av klimagasser, eller på annen måte direkte eller indirekte medfører en økt klimabelastning, skal så langt det er rimelig bygge på kunnskap om klimavirkningen av beslutningen. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på klimaet.

Kapittel III. Styrings- og rapporteringsmekanismer

§ 7 Klimarapporter

Regjeringen skal hvert år legge fram for Stortinget

- a) en oversikt over utviklingen i nasjonale og internasjonale klimagassutslipp, utslippsframskrivninger og
- b) en redegjørelse for gjennomføring av klimamål fastsatt i denne lov,
- c) en oversikt som synliggjør sektorvise utslippsbaner og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å realisere disse,
- c) en rapportering på hvordan Norge forberedes på og tilpasses unngåelige klimaendringer.

§ 8 Klimahandlingsplan

Regjeringen skal hvert fjerde år legge fram for Stortinget

- a) en klimahandlingsplan for kommende stortingsperiode, med bindende utslippsmål for hver sektor.
- b) Klimabudsjett for de neste 12 årene.

§ 9 Klimavirkningen av statsbudsjettet

Regjeringen skal i proposisjonen for neste års statsbudsjett, legge fram

- a) klimavirkningen av budsjettet,
- b) en omtale av hvordan regjeringen skal nå klimamålene fastsatt i denne lov, herunder tiltak for å få ned utslipp nasjonalt og bruk av fleksible mekanismer under FNs klimakonvensjon.

§10 Klimavirkningen av kommunale planer og budsjetter
Kommunene skal beregne og synliggjøre klimavirkningen av kommuneplanen og årsbudsjettet.

§ 10 Uavhengig faglig grunnlag
Miljødirektoratet er ansvarlig for å utarbeide det nødvendige faglige grunnlag som skal ligge til grunn for tiltakene nevnt i §§ 7 og 8, samt samordne innspill og avklare faglige spørsmål.

Lovkapittel IV. Oppfølging og kontroll

§ 11 Klimarevisjon
Riksrevisjonen skal i forkant av utarbeidelsen av hver klimahandlingsplan foreta en revisjon og legge fram en rapport som skal vurdere om eksisterende virkemidler er tilstrekkelige for å nå de vedtatte klimamålene.

Med vennlig hilsen,

Elin Ranum og Rosalba Ortiz
Utviklingsfondet

Utviklingsfondet er en selvstendig
miljø- og utviklingsorganisasjon.

www.utviklingsfondet.no

Mariboegate 8, 0183 Oslo
T: +47 23 10 96 00 F: +47 23 10 96 01
Kontonr: 1254.20.17412
Org. nr: 971 454 369

